

G. Janovskis,
Kaye Wood Cottage,
Colston Bassett,
Nottingham,
England.

1973. g. 17. augustā.

Ļoti godātais

V i t o l i ņ a kungs!

Atļaujiet, kā izsaku Jums savu pateicību vispirms par Jūsu lielo darbu, kura rezultātā radās Dziesmusvētku Jaunatnes rīts. Mazdruscīn pārspīlējot gribētos apgalvot, ka tas bija vienīgais sarīkojums, kas tiešām bija rīkošanas vērts. Jo nav jau tikai jādomā par mūzikālo sniegumu. Tikpat svarīgs ir radīto izjūtu dziļums (es noraudāju visu krekla priekšu). Nedrīkstētu arī aizmirst pedagogisko un nacionālo momentu. Jūsu darba augļus visā pilnībā spēs novērtēt paaudze, kas nāk pēc mums.

Otrkārt - mans paldies par rakstu Londonas Avīzē. Jūs kopkoncertu novērtējāt kā mūziķis, dirigents un "prasts klausītājs". Piekritu Jūsu izteiktajam vērtējumam. Manuprāt Jums varētu noderēt arī "prasta dziedātāja" viedoklis.

Vispirms jau zāle. Februārī man izgādījās būt Ķelnē, un ziņkārības tirdiņš aizgāju apskatīt gatavotā koncerta vietu. Ak, svētā debess! Tā taču ir izstāžu halle, kurā darīts iespējams, lai noslāpētu troksņus. Mājās pārbraucis par to ieminējos Jērumam (kurš man ir labs draugs). Viņš apgalvoja, ka visus troksņu slāpētājus varot noņemt. Ja jau tā? Un ja jau pats virsdirigents ir apmierināts? Kas tad koristam tur vaiss ir sakāms.

Bet varbūt gluži tā nav. Reizēm laikam aizmirstas, ka koris nav vienkārša masa, iedīdīta izdot zināmā secībā zināma augstuma un garuma toņus. Protams: kori līdz tādām līmenim var degradēt. Bet ja ir izpildītas dažas prasības, tad katrs korists piepeši var pārvērsties mākslinieka. Un pamatprasība ir - d z i r - d ē t k o p t o n i. Ja tā nav, tad viss cits ir nesvarīgs. Tad tiek dziedāts ar pusmuti. Bez izteiksmes. Tad vienkāršā mēģinājumā ir vairāk pacilātības nekā koncertā. Ķelnē bija sajūta, ka uz skatuves tu - cilvēciņ - esi viens pats un dzied viens pats savā nodabā un klusībā brīnies, ko tas kungs melnā frakā tur priekšā tik sparīgi vicinās ar rokām. Neskaidrā balsu murdoņā reizēm ieskanējās soprānu augšas, kā taures pūtiens satiksmes jūklī.

Tātad: vissvarīgākā prasība ir zāle ar labu s k a t u v e s akustiku. Tāda tā bija Hanoverā, tāda ir Lesterā. Un ja klausītāju skaits ir lielāks par zāles tilpību, kori katrā laikā būs ar mieru dot atkārtotu koncertu.

Dziesmu izvēle? - Ko tur lai saka? Nevienam koristam nekas netika prasīts. Bet ir mazliet savādi - gaidīt pacilātību klausītājos, ja koristi pat mēģinājuma daudzās dziesmas "gremoja kā salmus".

Tāpat ir savādi - sagaidīt pareizu "spīguļo" un "melnu čūsku" un "iz niedola" tāpēc vien, ka to dzied daudzi reizē, kaut gan tikai retais tos var pareizi izdziedāt viens.

Par mēģinājumu maratoniem labāk nerunāt. Tie nokāva pēdējo sajūsmas dzirksti un neglābjami pārmocīja balss saites. Bija daudzi koristi, kuri nespēja pat parunāt, kur nu vēl padziedāt.

Piekrītu Jums, ka koncertā nebija vietas dziesmai ar politisku apakštoni. "Kam drosme ir" varbūt ir runāts 27. gadā, bet dziesmā rakstīts tas ir personības kulta pielūgsmē. Reizēm tiek aizmirsts, ka ne visi mēs bijām Zemnieku savienības biedri, un ka uzpātagota un samaksāta kultūras rosme bieži vien rada surogātus. Kāds laikmets ir pagājis. Ir labāk, ja ļauj laika tecējumam atšķirot graudus no pelavām.

Domājot par nākotni un dilumu vīru balsis. Kas atliek? Varbūt komponējiet dziesmas jauktajiem koriem tikai ar basiem un baritoniem? Mums tenoru nav, un laikam arī nebūs. Varbūt iespējams tenoriem sūtīt palīgā kādus dūšīgus altus? To itkā praktizējot Amerikā. Bet tas - protams - ir laja pārarošs spriedums.

Beigšu savu vēstuli ar vēlējumu, kaut mēs būtu ko mācījušies no savām kļūdām, lai nākošie svētki izskanētu apgarotāk, mūsu spēju robežās un tajā apziņā, ka daļais mūsu jaunatni piesaistīs dziesmai vairāk nekā dažādi tehniski smalkumi un feijerverķi.

Jūs sirsnīgi sveicinot,